

1 στους 8 ασθενείς είναι πιθανό να αναπτύξουν σύνδρομο «long COVID»

Σύμφωνα με το πιο κεντρικό άρθρο (editorial) του περιοδικού Lancet που μόλις δημοσιεύθηκε, που συμπεριλήφθηκε η νέα μελέτη από την Ολλανδία, υπογραμμίστηκε ότι 1 στους 8 ενήλικες (12,7%) που έχει διαγνωστεί με COVID-19 αναπτύσσει μακροχρόνια συμπτώματα, δηλαδή σύνδρομο long COVID. Το σύνδρομο αυτό αφορά επίμονη συμπτωματολογία που παραμένει 3 μήνες μετά τη νόσηση από COVID-19.

Οι Καθηγητές της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Σταυρούλα (Λίνα) Πάσχου** (Επίκουρη Καθηγήτρια Ενδοκρινολογίας), **Νικολέττα Ροβίνα** (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πνευμονολογίας-Εντατικής Θεραπείας), **Παρασκευή Κατσαούνου** (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πνευμονολογίας), **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου** (Καθηγήτρια Θεραπευτικής-Επιδημιολογίας-Προληπτικής Ιατρικής) και **Γιώργος Δημόπουλος** (Καθηγητής Πνευμονολογίας- Εντατικής Θεραπείας) συνοψίζουν τα κύρια σημεία της μελέτης αυτής.

Συγκεκριμένα, στην Ολλανδική μελέτη σε 76.422 συμμετέχοντες (μέση ηλικία 54 έτη, 61% γυναίκες) συμπλήρωσαν συνολικά 883.973 ερωτηματολόγια. Από αυτούς, 4.231 συμμετέχοντες είχαν COVID-19 και αντιστοιχίστηκαν με 8.462 υγιείς μάρτυρες. Επίμονα συμπτώματα σε συμμετέχοντες θετικούς για COVID-19 στις 90 με 150 ημέρες μετά την COVID-19 σε σύγκριση με πριν και σε σύγκριση με τους μάρτυρες περιλάμβαναν πόνο στο στήθος, δυσκολία στην αναπνοή, πόνο κατά την αναπνοή, μυαλγίες, ανοσμία, μυρμήγκιασμα άκρων, αίσθημα βάρους στον τράχηλο (λαιμό), αίσθηση ζέστης και κρύου εναλλάξ, βαριά χέρια ή πόδια και γενική κόπωση.

[https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(22\)01214-4/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(22)01214-4/fulltext)

Μέσα από βάσεις ηλεκτρονικών δεδομένων και με τη χρήση ερωτηματολογίων καταγράφηκε η σοβαρότητα σωματικών συμπτωμάτων πριν και μετά από COVID-19 σε συμμετέχοντες που μολύνθηκαν και έγινε σύγκριση με άτομα τα οποία δεν μολύνθηκαν ίδιας ηλικίας και φύλου.

Σε ποσοστό 12,7% των ασθενών, αυτά τα συμπτώματα θα μπορούσαν να αποδοθούν αποκλειστικά στην COVID-19, καθώς 381 (21,4%) από 1.782 θετικούς συμμετέχοντες έναντι 361 (8,7%) από 4.130 αρνητικούς μάρτυρες είχε τουλάχιστον ένα από αυτά τα βασικά συμπτώματα σημαντικά αυξημένο σε τουλάχιστον μέτρια βαρύτητα στις 90 με 150 ημέρες μετά τη διάγνωση.

Πολύ σημαντικό στοιχείο είναι ότι η μεγάλη αυτή μελέτη αναφέρει τη φύση και τον επιπολασμό των συμπτωμάτων μετά την COVID-19, διορθώνοντας για συμπτώματα που υπήρχαν πριν και λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική των συμπτωμάτων στον πληθυσμό χωρίς μόλυνση από SARS-CoV-2 κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Συμπερασματικά, καταδεικνύεται ότι οι απόλυτοι αριθμοί ανθρώπων με long COVID είναι πολύ αυξημένοι συνολικά, οδηγώντας σε πίεση το σύστημα υγείας κάθε χώρας, ως προς την αντιμετώπιση των συμπτωμάτων αυτών. Δεδομένης της επίδρασης της νόσησης σε πολλά όργανα και συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού (γενική συμπτωματολογία, συμπτώματα από το αναπνευστικό, συμπτώματα από τη νευρο-ψυχιατρική σφαίρα, αλλά και καρδιαγγειακό, ενδοκρινείς αδένες κλπ) απαιτούνται εξειδικευμένοι Ιατροί διαφόρων ειδικοτήτων.